

2019

Mål- og indholdsbeskrivelse for HFO'er i Hillerød Kommune



Indholdsfortegnelse

1. Indledning og formål	2
2. Struktur og rammer for HFO	2
3. Formål for det samlede skolevæsen	2
4. Målsætning for HFO	3
4.1 Værdigrundlag	4
5. Pædagogiske læreplaner for Tidlig HFO og HFO 1	4
6. Pædagogiske rammer og 4 grundlæggende værdier	4
6.1 Indhold og aktiviteter i HFO	5
6.2 De fire værdier	5
a. Det frie valg	6
b. Leg og spontane aktiviteter	6
d. Krop, bevægelse og sundhed	7
7. Samarbejdet mellem lærere og HFO-personale	7
8. Samarbejdet mellem skole/HFO og hjem	8
9. Overgange	8
9.1 Overgang fra børnehave til skole/HFO	8
9.2 Overgang fra HFO 1 til HFO 2	9
9.3 Overgang fra HFO2	9
10. Revision	9

1. Indledning og formål

Hillerød Fritidsordning er et fritidstilbud, som er organiseret som et tilbud under folkeskoleloven. I forbindelse med indførelsen af folkeskolereformen blev den eksisterende bekendtgørelse om krav til mål- og indholdsbeskrivelse for folkeskolens fritidsordninger ændret.

Hillerød Kommune har derfor nedsat en arbejdsgruppe, som har revideret Hillerød Kommunes Mål- og indholdsbeskrivelse for SFO fra år 2011, således at den nye udgave lever op til nyeste krav i bekendtgørelsen fra ministeriet.

Derudover er Hillerød Kommunes beslutning om ny ledelsesstruktur for sfo'er og fritidsklubber fra august 2016 også indarbejdet. Beslutningen betyder bl.a., at skolefritidsordning (sfo) og fritidsklub skifter til et samlet navn: Hillerød Fritidsordning (herefter benævnt HFO), og derfor anvendes denne betegnelse i hele udgaven.

Formålet med mål- og indholdsbeskrivelsen er at beskrive mål og prioriteringer i forhold til kommunens skolefritidstilbud jf. Folkeskolelovens § 40, stk. 4 og Bekendtgørelse nr. 699 af 23. juni 2014.

Mål- og indholdsbeskrivelse for HFO'er Hillerød Kommune vil indgå som bilag til Styrelsesvedtægt for Hillerød Kommunes Skolevæsen.

2. Struktur og rammer for HFO

Alle distriktsskoler i Hillerød Kommune indeholder en undervisningsdel og en HFO-del. HFO er et tilbud fra 1. maj det år, barnet indskrives i skolen og frem til og med 6. klasse.

I Hillerød Kommune er HFO organiseret i tre områder:

- Tidlig HFO er et tilbud fra 1. maj, det år børnene skal begynde i skole og frem til opstart i 0. klasse.
- HFO 1 er et tilbud fra 0. klasse til og med 3. klassetrin.
- HFO 2 er et tilbud til børn fra 4. klasse til og med 6. klassetrin.

Der er pasningsgaranti for alle elever på kommunens folkeskoler fra den 1. maj det år børnene begynder i 0. klasse. Alle skolens elever er garanteret plads i det HFO-tilbud, der er knyttet til skolen.

3. Formål for det samlede skolevæsen

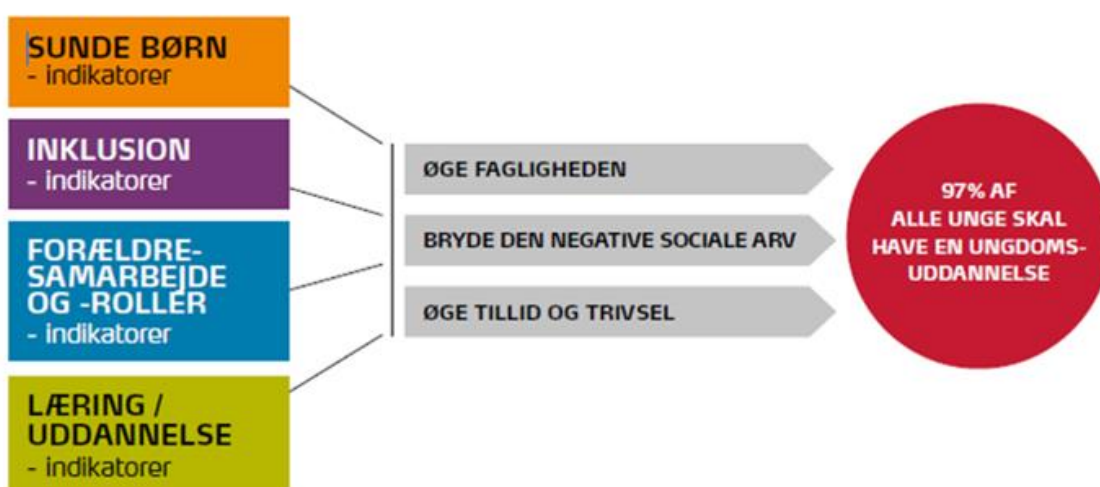
I Hillerød Kommune er det et overordnet mål, at 97 % af kommunens unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse.

Målsætningerne for skolevæsenet tager udgangspunkt i de nationale målsætninger:

- Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.
- Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater.
- Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis.

Nedenfor illustreres sammenkoblingen mellem kommunens 4 indsatsområder: sunde børn, inklusion, forældresamarbejde og læring, som sammen med de ovenfor nævnte nationale målsætninger understøtter arbejdet mod målet:

INDSATSER OG MÅL - SAMMENHÆNG



Med vedtagelse af Læringsreformen i Hillerød Kommune er elevernes læring og trivsel sat i fokus. Læringsreformen har skabt nye muligheder for at skabe en sammenhængende og varieret skoledag for eleverne. HFO kan bidrage med at understøtte læringsreformens intentioner om Åben Skole og partnerskaber. Samtidig har pædagogerne i HFO fået mulighed for at varetage opgaver i skolen og på denne måde supplere lærernes kompetencer.

4. Målsætning for HFO

Med fokus på ovenstående indsatser og mål er målsætningerne overordnet for HFO:

- At sikre udvikling, helhed og sammenhæng i børnenes hverdag.
- At børn og forældre oplever et sammenhængende forløb mellem undervisnings- og HFO-delen med afsæt i Folkeskolens formålsparagraf.
- At sikre hensigtsmæssige rammer for overgangene mellem dagtilbud, skole og HFO.

I Hillerød Kommune arbejder vi ud fra et anerkendende børnesyn, hvor barnets ressourcer er i fokus, og hvor vi respekterer barnets hjemlige opvækstbetingelser.

Formålet med HFO er, at hvert enkelt barn udfordres, lærer og udvikler sig således, at barnets faglige og personlige potentialer udnyttes fuldt ud. Det pædagogiske personale i HFO understøtter det enkelte barns udvikling i samarbejde med hjemmet og med lærere i undervisningsdelen. Målet er, at hvert enkelt barn trives og får lyst til læring og personlig udvikling på baggrund af det indhold, den organisering og den støtte barnet møder i skole og HFO.

Barnets oplevelse af de første skoleår er central for dets trivsel og oplevelse af det videre skoleforløb. Det er afgørende, at barnet oplever tryghed, nærvær og sammenhæng mellem undervisnings- og fritidsdelen.

4.1 Værdigrundlag

Mål- og indholdsbeskrivelsen indgår i en dynamisk sammenhæng med politikker på børne- og unge-området herunder primært:

- Den sammenhængende børnepolitik som er en del af grundlaget for "Fælles Børn – Fælles Ansvar"
- Værdierne og den røde tråd i "Fælles Børn – Fælles Ansvar"
- Skolepolitikken
- Hillerød Kommunes sundhedspolitik og sundhedsstrategi
- FN's børnekonvention

5. Pædagogiske læreplaner for Tidlig HFO og HFO 1

Tidlig HFO og HFO 1 er kendetegnet ved, at der arbejdes med pædagogiske læreplaner.

Der er 6 obligatoriske emner i læreplanerne i HFO'erne i Hillerød Kommune, og som for tidlig HFO's vedkommende er identiske med kompetenceområderne for børnehaveklassen.:

- Sprog
- matematisk opmærksomhed
- naturfaglige fænomener
- kreative og musiske udtryksformer
- krop og bevægelse samt
- engagement og fællesskab.

De pædagogiske læreplaner udarbejdes lokalt på hver HFO, hvor mål- og indholdsbeskrivelsen betragtes som den overordnede ramme for hver enkelt HFO's pædagogiske læreplan.

6. Pædagogiske rammer og 4 grundlæggende værdier

6.1 Indhold og aktiviteter i HFO

I HFO møder barnet omsorg gennem personalets forholdemåde og børnefællesskaber. Tiden i HFO bidrager også som en ramme for barnets dannelse, hvor normer og værdier som respekt for hinandens forskellighed kommunikeres klart.

Med blik for fire grundlæggende værdier arbejder det pædagogiske personale med planlægning og igangsættelse af aktiviteter/lege.

De fire grundlæggende værdier i HFO'erne er:

- Det frie valg
- Leg og spontane aktiviteter
- Forpligtende fællesskaber
- Krop, bevægelse og sundhed

Planlægning og igangsættelse af aktiviteter sker i dialog med børnene, der har medbestemmelse og medindflydelse inden for nogle på forhånd givne rammer.

Aktiviteterne skal understøtte og udfordre de enkelte børns udvikling og læring med udgangspunkt i deres behov og potentiale. Dialogen mellem barnet og den voksne giver en oplagt mulighed for blandt andet at udfordre barnets sproglige kompetencer. Leg kan have forskellige formål eksempelvis et læringsmæssigt eller socialt. Den voksenstyrede aktivitet tager udgangspunkt i Folkeskolelovens formålsparagraf, og der er fokus på en videreførelse af de pædagogiske læreplaner fra dagtilbuddene. De voksenstyrede aktiviteter giver også mulighed for at tænke på og tage hensyn til børn med særlige behov.

Særligt for HFO 2 gælder, at børnene er blevet ældre og har brug for at udvikle selvstændighed og større ansvarsbevidsthed. I HFO 2 tilrettelægges hverdagen som en vekselvirkning mellem planlagte pædagogiske aktiviteter, og samværsformer og aktiviteter som børnene enten selv organiserer, eller som spontant opstår.

I HFO 2 er børnenes medindflydelse og aktive deltagelse central, og børnene medvirker til at strukturere mange af de daglige aktiviteter. Børnenes medindflydelse på indhold i deres HFO 2-liv øges gradvist fra 4. til 6. klasse for derigennem at styrke deres ansvarsbevidsthed. HFO 2 har ikke fremmøde-kontrol.

6.2 De fire værdier

I dette afsnit gives dybere beskrivelse af de fire værdier. For hver værdi gælder, at det pædagogiske personale har blik for det enkelte barns behov og trivsel. Der vil være forskellige tilgange til de pædagogiske aktiviteter, afhængigt af om de foregår i HFO 1 eller HFO 2. Eksempelvis vil arbejdet med forpligtende fællesskaber være forskelligt for børn i HFO 1 og børn i

HFO 2, da børnene vil have forskellige forudsætninger, behov og erfaringer, ligesom rammerne omkring - og normeringen i - HFO 1 er forskellige fra HFO 2.

a. Det frie valg

HFO sikrer en pædagogisk ramme om barnets fritid efter skole. En af de helt grundlæggende værdier for HFO er barnets ret til at bestemme over egen tid og voksnes respekt for barnets fritid. Fokus på værdien har baggrund i ønsket om, at barnet har en god oplevelse af selv at kunne vælge, af lystfuld væren og grin som en vigtig del af barndommen. Særligt for lektiestøtte gælder, at det tilbydes som en del af skoletiden, men barnet har mulighed for at lave lektier i HFO-tiden, hvis barnet selv vælger det.

Barnets frie valg er en vigtig motivation for læring. Den sociale læring der finder sted, når barnet indgår i de sociale relationer med andre børn og voksne, er vigtig for barnets identitet, dannelse og læring. Det frie valg skaber trivsel og motivation, og vil på den måde skabe et godt grundlag for den boglige læring, som finder sted i undervisningstiden. Det er ligeledes ved barnets frie valg, at den viden, barnet har fået på anden vis, skal afprøves og efterleves.

Det betyder, at:

- ✓ HFO danner ramme om lege og aktiviteter, som barnet selv har igangsat, såvel som aktiviteter struktureret og igangsat af HFO-personalet.
- ✓ der er forskellige tilbud til barnet, der understøtter kompetenceudviklingen. Særligt for tidlig HFO og HFO 1 er dette beskrevet i den pædagogiske læreplan ift. de 6 temaer.
- ✓ barnet skal understøttes i at starte / vælge aktiviteter ud fra egne interesser.
- ✓ barnets ønske om fordybelse i videst muligt omfang skal respekteres.
- ✓ der er tid og rum til barnets egne eksperimenter.
- ✓ det pædagogiske personale skal tilbyde passende forstyrrelse til at befordre barnets fortsatte udvikling.

b. Leg og spontane aktiviteter

En anden grundlæggende værdi er leg og spontane aktiviteter, fordi megen læring og udvikling sker igennem disse. Leg er grundlag for barnets sproglige, motoriske, sansemæssige, relationelle og sociale læring. Som børnene bliver ældre vil deres spontane aktiviteter videreudvikle disse områder. Børnene får erfaringer med forhandlinger, demokratiske processer og det at kunne håndtere modstand.

Det betyder, at HFO skal:

- ✓ skabe plads, tid og rum til leg og spontane aktiviteter på barnets præmisser - også med mulighed for fordybelse.
- ✓ understøtte barnets evne til at udbygge og skabe såvel lege som spontane aktiviteter.
- ✓ stimulere barnets kreative og eksperimenterende lege samt udfordre de spontane aktiviteter.

c. Forpligtende fællesskaber

En tredje grundlæggende værdi i HFO er forpligtende fællesskaber, hvor barnet oplever at have indflydelse på egen fritid igennem demokratiske og sociale processer, og hvor barnet samtidig respekterer andre børn og voksne. Vi arbejder med inklusion og har dermed ansvar for, at alle børn oplever sig som en del af sociale fællesskaber.

Det betyder, at:

- ✓ det pædagogiske personale på forskellige måder arbejder med demokratiske processer, hvorigennem barnet får erfaringer med at indgå i disse.
- ✓ barnet understøttes i at indgå i fællesskaber og i dannelse af venskaber.
- ✓ barnet er ansvarligt i fællesskaber i forhold til barnets alder.

d. Krop, bevægelse og sundhed

En fjerde grundlæggende værdi er krop, bevægelse og sundhed, hvilket sætter fysisk aktive børn og sunde valgmuligheder i fokus. Hillerød Kommunes personale i HFO er certificerede ift. idræt, leg og bevægelse, og det er et naturligt element i HFO, at der er bevægelse, frisk luft og naturoplevelser. Den enkelte HFO udarbejder sin egen kost- og bevægelsespolitik.

Det betyder, at det pædagogiske personale i HFO tilbyder:

- ✓ mange forskellige slags fysiske aktiviteter, lege og idræt – hvilket understøttes af systematisk kompetenceudvikling af HFO-personalet og certificering.
- ✓ gode og sunde mellemmåltider.

7. Samarbejdet mellem lærere og HFO-personale

Skoleledelsen har en særlig opmærksomhed på HFO-personalets mange kompetencer. Pædagoger og pædagogmedhjælpere med relevante kompetencer tænkes i videst muligt omfang ind i forhold til opgaver i den understøttende undervisning, faglig fordybelse og andre pædagogiske opgaver, som skal løses i skolen. Lærere og pædagoger har et fælles ansvar for børnenes udvikling og trivsel. Lærere og HFO-personale indgår i et ligeværdigt samarbejde, hvor de forskellige fagligheder i skole og HFO bidrager til at realisere de nationale og kommunale mål for folkeskolen og skabe sammenhæng i børnenes hverdag.

Opgaverne skal understøtte og udfordre de enkelte børns udvikling og læring med udgangspunkt i deres behov og potentialer.

I Hillerød Kommune er fokus på tidlig opsporing af børn i vanskeligheder, og på at fremme de tidlige og forebyggende indsatser. Det betyder, at der arbejdes inkluderende, opsøgende og helhedsorienteret. I forbindelse med inklusionsindsatsen hænger skole- og fritidsdelen sammen. Det betyder, at HFO-personalet kan bidrage til en målrettet indsats for børn med særlige behov,

ligesom HFO-personalet har medansvar for, at alle børn føler sig som en del af såvel sociale som faglige fællesskaber.

8. Samarbejdet mellem skole/HFO og hjem

Skolebestyrelsen fastsætter principper for skole-hjemsamarbejdet, og den enkelte HFO kan derudover afholde møder med forældre om forhold af særlig betydning for fritidsdelen. For HFO er samarbejdet med forældre centralt for den daglige praksis. I den uformelle kontakt mellem HFO-pædagog og forældre er der et element af vejledning og rådgivning i forhold til børneopdragelse.

Det pædagogiske personale skal:

- ✓ være troværdige samarbejdspartnere for forældrene
- ✓ tilbyde forældrene værktøjer til at få andre perspektiver på barnet
- ✓ følge op på vanskelige situationer, og dette altid med udgangspunkt i barnets tarv.

9. Overgange

9.1 Overgang fra børnehave til skole/HFO

HFO'erne i Hillerød er brobyggere mellem kommunens daginstitutioner og skoler. HFO'ens pædagogiske personale vil, i samarbejde med forældre, pædagoger i daginstitutioner, børnehaveklasseledere og andre relevante samarbejdspartnere, bestræbe sig på at sikre en god og tryk overgang fra børnehave til skole/HFO.

Arbejdet omkring overgange foregår kontinuerligt i løbet af hele året. Dette sker igennem informationsmøder med forældre, særlige overleveringsmøder med deltagelse af de relevante fagpersoner, besøg af distrikternes daginstitutioner og børnenes besøg i skole og HFO. Alle børn i Hillerød tilbydes start i Tidlig HFO d. 1. maj, det år de begynder 0. kl.

Daginstitutionernes målrettede arbejde med Science-Natur understøtter børnenes mulighed for at forstå sammenhænge og helheder i undervisningen i naturfag og matematik i indskolingen. For at styrke den gode overgang og videreudvikle på børnenes opnåede kompetencer i daginstitutionerne, medtænkes Science-Natur som didaktiske tilgang og metode derfor også i det pædagogiske arbejde med aktiviteter i tidlig HFO, HFO 1 og HFO 2.

Målet med Tidlig HFO-start er, at børn og deres familier stifter bekendtskab med skolens/HFO'ens personale, den daglige rytme og de fysiske rammer inden skolestart i august. Dermed bliver der skabt en tryk fælles platform for alle skolestartere.

9.2 Overgang fra HFO 1 til HFO 2

I perioden inden børnene begynder i HFO 2, aftaler HFO 1 og HFO 2 hvorledes overgangen skal foregå. Det kan eksempelvis være besøgsdage, hvor børnene introduceres til HFO 2-livet.

Ved afslutning af HFO 1 afholdes informationsmøde for forældre for at informere om deres barns kommende tilbud.

Børnene overgår automatisk til HFO 2, hvis de er indmeldt i HFO 1.

9.3 Overgang fra HF02

HFO 2 samarbejder med skole og Ungdomsskolen i forbindelse med overgangen til udskoling og ungdomsklub.

10. Revision

Hillerød Kommunes Mål- og indholdsbeskrivelse for HFO revideres næste gang foråret 2018 eller ved næste lovændringer indenfor området.